

تاریخ

۱- گزینه «۴» - در نتیجه تغییرات اکتانویان، قدرت اجرایی در اختیار یک فرد به عنوان شخص اول مملکت قرار گرفت که به «گوستوس» و بعداً «امپراتور» معروف شد. مجالس سنا نیز به عنوان مجمع اصلی مشورتی باقی ماند و در انتخاب امپراتور، ایفای نقش کرد. (درستی گزینه «۴» و پاسخ سوال) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سال ۵۰۹ ق.م. جمهوری رم تأسیس شد. (نادرستی گزینه «۱»)
گزینه «۲»: در سال‌های میان ۵۰۹ تا ۲۶۴ ق.م. جمهوری رم با شکست رقیبان و دشمنان خود گسترش یافت. (نادرستی گزینه «۲»)

گزینه «۳»: این جنگ‌ها در فاصله سال‌های ۲۶۴ تا ۱۴۶ ق.م. روی داد. (نادرستی گزینه «۳»)
(دکتر رضوی خراسانی) (پایه دهم - درس ششم - تحولات سیاسی و نظامی جمهوری رم - رم - صفحه ۵۶ و ۵۸) (دشوار)
۲- گزینه «۲» - از گزارش‌های مورخان یونانی معلوم می‌شود که در زمان هخامنشیان، قهقهه‌های متعددی به زبان فارسی باستان وجود داشته و مردم آن‌ها را از حفظ می‌خواندند. از آن جمله است «هزار افسان» که داستان مشهور «هزار و یک شب» براساس آن شکل گرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» همگی درست هستند.
(دکتر رضوی خراسانی) (پایه دهم - درس پانزدهم - ادبیات عصر باستان - ادبیات عصرماد، هخامنشی و اشکانی - صفحه ۱۲۸) (متوسط)

۳- گزینه «۱» - دوره کوتاه فرمانروایی مادها را باید سرآغاز این تحول (نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی و شکل‌گیری طبقات) دانست. (نادرستی گزینه «۱» و پاسخ سوال)
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» گزینه‌های درست محسوب می‌شوند.
(دکتر رضوی خراسانی) (پایه دهم - درس دوازدهم - گروه‌ها و طبقات اجتماعی - نابرابری‌های اقتصاد و اجتماعی - صفحه ۱۰۹ و ۱۱۱) (متوسط)

۴- گزینه «۴» - اساس شیوه نوین تاریخ‌نگاری نوین عبارتند از: ۱- سنجش دقیق منابع، ۲- استناد به اسناد و مدارک معتبر، ۳- دوری از داستان‌پردازی است. (درستی گزینه «۴» و پاسخ سوال) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برخی از پژوهشگران معتقدند که رواج و رونق ادبیات و فلسفه، تأثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته است. (نادرستی گزینه «۱»)
گزینه «۲»: بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و می‌توانستند از آن‌ها برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند. (نادرستی گزینه «۲»)
گزینه «۳»: به دنبال پیشرفت‌های فکری و علمی که در دوره رنسانس (حدود قرن‌های ۱۳ و ۱۷ م.) در اروپا به وقوع پیوست، به تدریج علم تاریخ متحول شد و شیوه نوینی در تاریخ‌نگاری پدید آمد (نادرستی گزینه «۳»)

(دکتر رضوی خراسانی) (پایه دهم - درس اول - تاریخ‌نگاری - تاریخ‌نگاری نوین - صفحه ۴ و ۵) (آسان)
۵- گزینه «۳» - از مشهورترین چهره‌های سبک تاریخ‌نگاری ترکیبی می‌توان به بلاذری (قرن سوم هجری) صاحب کتاب فتوح البلدان و دینوری (متوفای ۲۹۰ ق) نویسنده کتاب اخبار الطول اشاره کرد. و از برجسته‌ترین آثار تاریخ‌نگاری تحلیلی می‌توان به کتاب تجارب‌الامم ابو علی مسکویه (متوفای ۴۲۱ ق.)، تاریخ بیهقی و مروج الذهب مسعودی اشاره کرد. (درستی گزینه «۳» و پاسخ سوال) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو از چهره‌های برجسته تاریخ‌نگاری تحلیلی هستند. (نادرستی گزینه «۱»)
گزینه «۲»: مسعودی از چهره‌های برجسته تاریخ‌نگاری تحلیلی و طبری از مشهورترین چهره‌های تاریخ‌نگاری روایی است. (نادرستی «۲»)

گزینه «۴»: بیهقی از چهره‌های برجسته تاریخ‌نگاری تحلیلی و بلاذری از مشهورترین چهره‌های تاریخ‌نگاری ترکیبی است. (نادرستی گزینه «۴»)

(دکتر رضوی خراسانی) (پایه یازدهم - درس دوم - انواع روش‌های تاریخ‌نگاری - تاریخ‌نگاری ترکیبی و تحلیلی - صفحه ۱۷ و ۱۸) (متوسط)

۶- گزینه «۳» - هنر نگارگری در دوره شاه عباس اول به اوج شکوفایی خود رسید. در این دوره نقاش بزرگی به نام آقا رضا عباسی با طرح‌ها و نوآوری‌های بی‌نظیرش، مکتب اصفهان را پایه‌گذاری کرد. مهم‌ترین نوآوری رضا عباسی در نگارگری این بود که زندگی روزمره عموم مردم و فعالیت اصناف و پیشه‌وران را به تصویر می‌کشید. در عصر ایلخانان، هنر نگارگری که تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بود، بیشتر در کتاب‌آرایی و مصور کردن کتاب‌های تاریخی و متون ادبی و نیز کتاب‌های پزشکی، جانورشناسی و نجوم جلوه‌گر شد. (درستی گزینه «۳» و پاسخ سوال) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاهنامه مصور دوره ایلخانان، شاهنامه مشهور به «دموت» است و فاخرترین شاهنامه مصور عصر تیموری شاهنامه «بایسنقری» است. (نادرستی گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»)

گزینه «۲»: مورد ب نادرست است.

گزینه «۳»: مورد الف نادرست است.

(دکتر رضوی خراسانی) (پایه یازدهم - درس دوازدهم و چهاردهم - نگاری و خوشنویسی عصر ایلخانی، تیموری و صفوی - نگارگری - صفحه ۱۲۸، ۱۲۹ و ۱۵۴) (متوسط)

۷- گزینه «۳» - در اواخر عصر صفوی روابط فرهنگی ایران و اروپا توسعه یافت. وجود زیاد سیاحان اروپایی و سفرای این کشورها در ایران، خود، نشانی از گستردگی این روابط در عصر صفوی است. (نادرستی گزینه «۳»)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» در ارتباط با روابط ایران و اروپا در عصر صفوی، درست به شمار می‌آیند.

(دکتر رضوی خراسانی) (پایه یازدهم - درس سیزدهم - روابط ایران با اروپا - عصر صفوی - صفحه ۱۴۶) (متوسط)
۸- گزینه «۱» - جنگ‌های صلیبی به سلسله‌ای از جنگ‌ها گفته می‌شود که مسیحیان به دعوت پاپ و به فرماندهی شاهان و اشراف اروپایی علیه مسلمانان بر پا کردند. این جنگ‌ها حدود دویست سال (۱۰۹۶ م / ۴۹۰ ق - ۱۲۹۱ م / ۶۹۰ ق) طول کشید. (درستی گزینه «۱» و پاسخ سوال)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در سده‌های ۱۲ و ۱۳ م روی داد. (نادرستی گزینه «۲»)

گزینه «۳»: ۴۲۲ ق. درست است. (نادرستی گزینه «۳»)

گزینه «۴»: دانشگاه آل‌زهر در سال ۳۵۹ ق. ساخته شد. (نادرستی گزینه «۴»)

(دکتر رضوی خراسانی) (پایه یازدهم - درس ششم و هفتم و پانزدهم - آگاهی از زمان دقیق وقوع رویداد - مطابقت دقیق زمان تقویمی رویدادها - صفحه ۶۴، ۷۶، ۱۶۵ و ۱۶۴) (دشوار)

۹- گزینه «۲» - منظور از املاک سلطنتی همان اراضی خاصه است که در دوره صفوی نیز وجود داشت. (نگاه کنید به درس سیزدهم تاریخ یازدهم صفحه ۱۴۴ و درس سوم تاریخ دوازدهم صفحه ۳۹) (درستی گزینه «۲» و پاسخ سوال) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه اساساً نادرست است. اولاً بحث حضور یا عدم حضور خاندان‌های زمین‌دار اصلاً در کتاب مطرح نشده و ثانیاً بحث کاهش و یا افزایش این شیوه زمین‌داری نیز در کتاب مطرح نشده است. روستاییان بی‌زمین اغلب روی اراضی مالکان کار می‌کردند. آنان در ازای بهره‌برداری از ملک ارباب، گاه تا یک سوم محصول را به عنوان بهره مالکانه به او تحویل می‌دادند. بخشی را نیز به عنوان مالیات به دولت می‌دادند و بخشی هم سود خودشان بود. (نادرستی گزینه «۱»)

گزینه «۳»: منظور از املاک سلطنتی، همان املاک خاصه است و این‌ها دو شیوه متفاوت نبودند. (نادرستی گزینه «۳»)

گزینه «۴»: مستوفیان مسئولیت محاسبه و گردآوری مالیات‌ها و نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی (خاصه) را بر عهده داشتند. (نادرستی گزینه «۴»)

(سراسری با تغییر) (پایه دوازدهم - درس سوم و چهارم - تشکیلات اداری، اوضاع اقتصادی - زمین‌داری عصر قاجار - شیوه دولت سهم‌بری - صفحه ۳۹ و ۴۹) (دشوار)

۱۰- گزینه «۴» - نیروی بریگاد قزاق بیشتر به عنوان نیروی نگهبان شخص شاه و خاندان سلطنت و دفع کننده شورش‌ها و اعتراض‌های داخلی عمل می‌کرد و در حفظ مرزها و مقابله با هجوم خارجی کارایی چندانی نداشت. (درستی گزینه «۴» و پاسخ سوال) بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: عباس میرزا درصدد برآمد با استفاده از دانش و تجارب کارشناسان نظامی فرانسه و انگلستان ارتش ایران را تجدید سازمان و مجهز به سلاح‌های مدرن کند. (نادرستی گزینه «۲»)

در اوایل عصری ناصری، یکی از مقاصد امیرکبیر از تاسیس مدرسه دارالفنون، آموختن دانش نظامی جدید و اشاعه آن و نیز تقویت توان جنگی و دفاعی کشور بود. (نادرستی گزینه «۲»)
گزینه «۳»: ناصرالدین شاه امتیاز تاسیس یک واحد نظامی حرفه‌ای با عنوان بریگاد قزاق را به روسیه داد. (نادرستی گزینه «۳»)

(دکتر رضوی خراسانی) (پایه دوازدهم - درس سوم - ارتش و تشکیلات نظامی - نیروی بریگاد قزاق - صفحه ۴۰) (متوسط)
۱۱- گزینه «۲» - دوره ریاست محمد حسن خان اعتمادالسلطنه بر دارالترجمه مربوط به دوره ناصرالدین شاه است که از سال ۱۲۶۴ ق تا ۱۳۱۳ ق / برابر با ۱۸۴۷ تا ۱۸۹۵ م بر ایران حکومت کرده است. در سال ۱۶۴۸ م در انگلستان میان مجلس به رهبری الیور کرامول و چارلز یکم پادشاه انگلستان، جنگی در گرفت که به پیروزی مجلس انجامید. (نادرستی گزینه «۱») (بلشویک‌ها در سال ۱۹۱۷ م برابر با ۱۲۹۵ ش) در روسیه به قدرت رسیدند و محمد علی شاه در سال ۱۲۸۷ ش برابر با ۱۹۰۸ م) مجلس را به توپ بست و آزادی‌خواهان مورد «د» را اعدام کرد. (درستی گزینه «۲» و رد گزینه‌های «۳» و «۴»)

(دکتر رضوی خراسانی) (پایه دوازدهم - درس اول، دوم، پنجم و ششم - حوادث تاریخی - تقدم و تاخر رویدادها - صفحه ۲۶، ۷۲ و ۸۵) (دشوار)

۱۲- گزینه «۴» - در سال ۱۳۵۴ ش/ ۱۹۷۵ م. ایران و عراق برای پایان دادن به اختلافات مرزی و رفع مناقشه بر سر ابروند رود، قراردادی را با میانجی‌گری دولت الجزایر امضا کردند. (درستی گزینه «۴» و پاسخ سوال) بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: دریا دِلان نیروی دریایی ارتش در نخستین ماه‌های جنگ، با پشتیبانی نیرو هوایی در عملیاتی موسوم به «مروارید» اسکله‌های عراق را منهدم و نیرو دریایی صدام را نابود کردند. (نادرستی گزینه «۱»)

گزینه «۲»: این عملیات در تاریخ سوم خرداد ۱۳۶۱ به وقوع پیوست. (نادرستی گزینه «۲»)
گزینه «۳»: نام عملیات‌ها نادرست هستند. عملیات فتح‌المبین و بیت‌المقدس درست هستند. (نادرستی گزینه «۳»)

(دکتر رضوی خراسانی) (پایه دوازدهم - درس دوازدهم - رویدادهای جنگ - قرارداد الجزایر - صفحه ۱۵۳، ۱۵۶ و ۱۵۷) (دشوار)

۱۳- گزینه «۱» - در ۱۷ دی ماه ۱۳۵۷ مقاله توهین‌آمیزی علیه امام خمینی در روزنامه اطلاعات منتشر شد. (نادرستی گزینه «۱» و پاسخ سوال)
بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» بین رویداد و زمان وقوع آن‌ها مطابقت وجود دارد.
(دکتر رضوی خراسانی) (پایه دوازدهم - درس دهم - رویدادهای دوران پهلوی دوم - مطابقت رویداد با زمان وقوع آن‌ها - صفحه ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۳۶ و ۱۳۷) (دشوار)